

Vergaderjaar 2011–2012

20 043

Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa

AE/ Nr. 86

VERSLAG VAN DE ZITTING 2011 (DERDE DEEL)

Vastgesteld 13 september 2011

1. Inleiding

De delegatie uit de beide Kamers der Staten-Generaal naar de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa¹ heeft van 20 t/m 24 juni 2011 deelgenomen aan het derde deel van de zitting 2011 in Straatsburg. Hiermee brengt zij verslag uit van de behandeling van de tijdens deze vergadering behandelde onderwerpen en van de bijdragen van haar leden aan het debat over die onderwerpen. Bij de weergave van die bijdragen zijn de nummers vermeld van de desbetreffende documenten die kunnen worden gevonden op de website van de Parlementaire Vergadering². De teksten van de aan het slot van de debatten aanvaarde resoluties en aanbevelingen kunnen in de elektronische versie van dit verslag via de vermelde hyperlinks worden opgeroepen.

Voorafgaande aan deze derde zitting werd de delegatie zoals gebruikelijk gebriefd door mevr. drs. E. Berends, Permanent Vertegenwoordiger bij de Raad van Europa en door drs. M.J. van der Kolk, plaatsvervangend hoofd van de Permanente Vertegenwoordiging bij de Raad van Europa. De heer Van der Kolk deelde mee dat secretaris-generaal Jagland inmiddels zijn plannen voor de hervorming van het secretariaat van de Raad heeft gepresenteerd. Zij behelzen o.a. de opheffing van twee directoraten-generaal (het Directorate General of Social Cohesion en het Directorate General of Democracy and Political Affairs. De relevante activiteiten van deze eenheden zullen worden verdeeld over de twee overblijvende directoraten-generaal.

Met betrekking tot de begroting van de Raad van Europa voor 2012 hebben de onderhandelingen in het Comité van Ministers geleid tot een verlenging van de periode waarin een reële nulgroei zal gelden. De jaarlijkse Ministeriële Raad heeft op 11 mei 2011 plaatsgevonden in Istanbul. De 35 aanwezige bewindspersonen – Nederland werd op ambtelijk niveau vertegenwoordigd – bespraken o.a. het rapport van de Group of Eminent Persons getiteld «Living together in 21st century Europe». Tijdens de Ministeriële Raad tekenden 13 lidstaten van de Raad het verdrag tegen huiselijk geweld en tegen geweld tegen vrouwen. Deze

¹ Samenstelling:

Leden : K. Arib (PvdA), M.L. Bemelmans-Videc (CDA), L. Bontes (PVV), J.H. ten Broeke (VVD), M.J.M. Kox (SP), C. van Nieuwenhuizen (VVD), K.G. de Vries (PvdA).

Plaatsvervangende leden: N. Albayrak (PvdA), A. Broekers-Knol (VVD), A. Elzinga (SP), H. Franken (CDA), W. Hachchi (D66), P.H. Omtzigt (CDA), M.H.A. Strik (GL).

² <http://assembly.coe.int>

Raad werd afgesloten met de overdracht van het Turkse voorzitterschap aan Oekraïne. De Oekraïense voorzitter, minister van Buitenlandse Zaken Gryshenko, presenteerde bij die gelegenheid de 3 prioriteiten van het voorzitterschap van zijn land. De eerste ligt in de bescherming van de rechten van kinderen. Oekraïne wil de coördinerende rol van de Raad van Europa bij het uitvoeren van regionale en nationale initiatieven van lidstaten inzake de bescherming van kinderen versterken en nieuwe initiatieven ontwikkelen. De tweede prioriteit van het Oekraïense voorzitterschap wordt gevormd door de mensenrechten en de rechtsstaat in het kader van democratie en stabiliteit in Europa. Het land heeft bij de toelichting op deze prioriteit gewezen op het feit dat de Raad van Europa een effectief stelsel van bescherming van mensenrechten heeft gecreëerd. In Kiev zal op 20 en 21 september een internationale conferentie worden gehouden over het thema «the role of prevention in promoting and protecting human rights». Het derde thema waarop Oekraïne zijn voorzittersactiviteiten wil richten bestaat in de ontwikkeling en versterking van de lokale democratie. In het kader daarvan zal op 3 en 4 november de 17^e «Council of Europe Conference of Ministers responsible for Local and Regional Government» in Kiev plaatsvinden.

De heer Van der Kolk ging vervolgens in op het rapport van de eerder genoemde Group of Eminent Persons. Deze expertgroep is in het leven geroepen om voorstellen te formuleren omtrent de uitdagingen die samenhangen met de opleving van intolerantie en discriminatie in Europa. Het rapport «Samenleven in Europa in de 21^e eeuw» beoordeelt de ernst van de gevaren die voortvloeien uit toenemende discriminatie en intolerantie, benoemt de oorzaken en bevat voorstellen om «samen te leven». Van deze groep maakten o.a. Joschka Fischer, Javier Solana, Emma Bonino en Danuta Hübner deel uit. Het rapport heeft later tijdens de 3^e deelsessie deel uit gemaakt van de agenda van de Assemblee. Met betrekking tot de positie en de activiteiten van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) deelde de heer Van der Kolk mee dat op 26 en 27 april 2011 in Izmir, Turkije, een zgn. High Level Conferentie on the future of the European Court of Human Rights heeft plaatsgevonden. Deze door elf ministers en een aantal ministeriële vertegenwoordigers bijgewoonde conferentie was vooral gericht op het vinden van overeenstemming over maatregelen die de effectiviteit van het Hof op de langere termijn moeten verzekeren.

Een onderwerp dat sedert enige tijd aan de orde pleegt te komen tijdens de briefings betreft de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Uit de werkgroep van onderhandelaars is onlangs vernomen dat het oorspronkelijke mandaat dat eind april 2011 verloopt, zal moeten worden verlengd met een half jaar.

Tot slot van zijn bijdrage meldde de heer Van der Kolk dat onlangs in Tirana de jaarvergadering heeft plaatsgevonden van de Ontwikkelingsbank van de Raad van Europa. Zowel in de Administratieve Raad als in de Bestuursraad was een vacature ontstaan waarvoor ook Nederland kandidaten had gesteld. Beide posten gingen naar andere lidstaten.

Ambassadeur Berends bracht in haar bijdrage kort verslag uit van een recent bezoek van de Minister van Veiligheid en Justitie, de heer Opstelten, aan de Raad van Europa. De minister heeft gesprekken gevoerd met o.a. secretaris-generaal Jagland, Mensenrechtencommissaris Hammarberg, de President van het EHRM, de heer Costa en de Nederlandse rechter bij het EHRM, de heer Myer. Hoofdthema's van het bezoek waren de hervormingen bij het EHRM en de toetreding van de EU tot het EVRM. Nu het debat over beide thema's in Nederland volop wordt gevoerd achtten de Straatsburgse gesprekspartners van de minister zijn bezoek zeer waardevol en uitten zij daarover dan ook waardering. Van zijn kant benadrukte de minister o.a. dat de Nederlandse regering groot

belang hecht aan de naleving van de mensenrechten en derhalve een actief lid zal blijven van de Raad van Europa. Ter afsluiting berichtte de ambassadeur dat de minister voor Immigratie en Asiel, de heer Leers, voornemens is in het najaar een bezoek aan de Straatsburgse instellingen te brengen. Mogelijkerwijs wordt dat bezoek zodanig gepland dat de minister in de gelegenheid is de Parlementaire Assemblee tijdens haar vierde deelsessie in oktober toe te spreken.

2. Budgetten en prioriteiten van de Raad van Europa; de uitgaven van de Parlementaire Assemblee voor 2012 en 2013

Rapporten (doc.nrs. 12622 en 12623)

Door het Committee on Economic Affairs and Development zijn twee rapporten aan de Assemblee aangeboden. In het eerste wordt vooral ingegaan op de begroting voor de periode 2012 t/m 2013 en de prioriteiten die de Raad zich zelf stelt. Dit rapport stelt dat de rationalisatie en de versterking van de operationele capaciteit van de Raad moet worden doorgezet. De herijking van activiteiten moet echter wel corresponderen met de aspiraties van de lidstaten. De aanvaarding van een tweejaarlijks programma met bijbehorend budget is een belangrijke stap voorwaarts, ervan uitgaande dat de uitvoeringsregels een grotere flexibiliteit toestaan in het beheer van de toegewezen budgetten. De aangenomen maatregelen moeten de Raad van Europa in staat stellen de nieuwe uitdagingen die zich aandienen aan te gaan. De huidige geopolitieke ontwikkelingen in de Mediterrane regio maken deel uit van die uitdagingen waar de Raad een antwoord op zal moeten formuleren. In dit verband verwelkomt de Parlementaire Assemblee het initiatief van de secretaris-generaal om in Straatsburg een eerste Forum voor Democratie te organiseren. Het tweede rapport gaat in op de plaats en het functioneren van de Parlementaire Assemblee die ook een rol wenst te spelen in de hervormingen van de Raad van Europa. De Assemblee heeft daartoe voorstellen ontvangen die – eenmaal aanvaard aan het einde van deze derde deelsessie – met ingang van januari 2012 in werking zullen treden. De Assemblee verwelkomt het initiatief van de secretaris-generaal, dat wordt gesteund door het Comité van Ministers, om met een tweejaarlijks budget te gaan werken. Zij zou de hantering ervan echter graag op een meer flexibele wijze zien plaatsvinden.

Debat

Aan het debat over beide rapporten werd deelgenomen door de leden Elzinga en Omtzigt.

De heer **Elzinga**, sprekend namens de fractie van Verenigd Europees Links, merkte op dat de algehele verlaging van de begroting voor 2012 en 2013 en de uitgaven van de Assemblee nu aan de orde zijn. Zijn fractie stemt, zo meldde hij, in met hervormingen die inspelen op de noodzaak de politieke relevantie en de effectiviteit van de Raad van Europa en de Parlementaire Assemblee te versterken. Als puntje bij paaltje komt zal deze fractie ook de rationalisatie van de werkstructuur van de Raad van Europa steunen. Maar, de discussie gaat nu over rationalisaties en bezuinigingsvoorwaarden die al vast staan; dat verengt het debat en beperkt de mogelijke uitkomsten. Het totale budget van de Raad van Europa bedraagt € 217 mln. Dat lijkt veel geld en dat is het ook, maar de omvang van dat bedrag is betrekkelijk. Als we het budget van de Raad van Europa voor 2011 vergelijken met dat van de Europese Unie, is € 217 mln. niet zo veel. Het EU-budget voor 2011 belooft € 127 mrd. Dat is, in andere woorden, 585 maal het budget van de Raad van Europa. Om het nog anders te zeggen: het totale budget van de Raad bedraagt slechts 0,17% van dat van het EU-budget.

Terwijl de Raad van Europa wordt geconfronteerd met verlagingen van zijn budgetten voor 2012 en 2013 na jaren van nul-groei, schijnt de EU zich

een verhoging van zijn begroting van 4,9% alleen al voor het jaar 2012 te permitteren. Die verhoging met € 6,2 mrd. in 1 jaar is 29 keer zo veel als het gehele budget van de Raad van Europa. Dat is te meer interessant nu de EU zich in de opmaat naar toetreding tot het EVRM bevindt. Het is duidelijk dat de Unie de unieke rol van de Raad van Europa in dat opzicht accepteert, gelet op het feit dat alle EU-leden ook lid van de Raad van Europa zijn.

De Raad van Europa is uniek wegens de waarden die hij voorstaat: democratie, mensenrechten en de rechtsstaat. De Raad verenigt Europa met zijn waarden, maar hoeveel is hij echt waard? Spreker achtte het niet aan hem een oordeel te vellen over de begroting van de EU of over de stijging van die begroting in 2012, maar stelde wel vast dat slechts 1% van de EU-begroting wordt ingezet voor burgerschap, veiligheid en recht; 99% van de begroting zal worden uitgegeven aan concurrentiebevordering met het oog op groei, de interne markten, plattelandsontwikkeling, aan de EU als wereldspeler en aan zijn ambtenarenapparaat. De heer Elzinga merkte op niet te stellen dat die zaken niet belangrijk zijn, maar toelaten dat de EU-begroting groeit en de begroting van de Raad van Europa bevroren of zelfs verlagen is een politieke boodschap. Dat heeft niets van doen met economische rationaliteit. Het is een keuze om zo weinig nadruk te leggen op de kernwaarden van Europa.

Terwijl de EU toetreedt tot het EHRM en volksvertegenwoordigers toetreden tot deze Assemblee zouden wij de EU-lidstaten – niet de EU, maar zijn lidstaten – moeten vragen om 1% van de jaarlijkse groei van het EU-budget. De EU zou er niets van merken en de financiële problemen van de Raad van Europa zouden zijn opgelost.

De heer **Omtzigt**, die het woord voerde namens de fractie van de Europese Volkspartij, merkte op dat wanneer een assemblee haar eigen begroting plenair bespreekt de vergadering meestal verzandt in discussies over de kleur van het meubilair of andere minder belangrijke zaken. Daarom moet deze assemblee een kort debat houden over de beide goede rapporten van het Committee on Economic Affairs.

Zoals eerdere sprekers hebben opgemerkt, is het budget van de Raad van Europa betrekkelijk gering en is de Raad in staat om het klein te houden. In navolging van een spreker uit het Verenigd Koninkrijk feliciteerde de heer Omtzigt de Raad met het feit dat zijn accountant de financiële stukken van zijn handtekening heeft voorzien. Dat is de eerste les die de EU van de Raad van Europa kan leren. De tweede is, dat wanneer je als organisatie last hebt van wat overgewicht een dieet kan helpen. De mensen aan de overkant van het Palais de l'Europe durven de dieetboeken niet eens uit de kast te halen. Zij zouden bovendien nog veel kunnen leren over mensenrechten.

De heer Omtzigt zei minder pessimistisch te zijn over de komst van Europarlementariërs naar deze Assemblee omdat in deze Assemblee een cultuur heerst waarbij gemeenschappelijke waarden en de mensenrechten worden gedeeld. De vraag welke waar men voor zijn geld krijgt leidt tot de vaststelling dat de begroting van de Raad van Europa betrekkelijk gering is en kan worden vergeleken met het EU-budget voor publicaties, dat groter is dan het totale budget van de Raad van Europa. Dus waar hebben we het over? Wij moeten echter zorgvuldig blijven omgaan met ons budget want het wordt bijeengebracht met geld van de belastingbetaler. Het valt in de Raad van Europa te prijzen hij zo zuinig met belastinggeld omgaat. Als de raad dat niet zou doen, zouden we onze geloofwaardigheid verliezen. De Turkse rapporteur leeft in een land waar de economie nog steeds groeit, maar ander staten, om te beginnen Griekenland, zitten ernstig in het financiële nauw. Het is duidelijk dat als we onze geloofwaardigheid verliezen, we onszelf niet meer recht in de ogen kunnen kijken.

De heer Omtzigt zei vervolgens waarde te hechten aan de prestatie-indicatoren, vooral aan de zichtbaarheid. Daar moet de Raad van Europa vooral aan werken; niet de zichtbaarheid door middel van een logo, maar de zichtbaarheid van mensenrechten en de resultaten die de Raad op dat terrein boekt. Het vele werk dat daaraan moet gebeuren krijgt hopelijk alle aandacht. Het gaat niet alleen om de hoeveelheid tijd die de Raad in het nieuws is, maar vooral om de boodschap die hij afgeeft. De boodschap is erg belangrijk. Spreker zei zijn slotwoorden graag te hebben willen wijden aan de afschuwelijke financiële crisis waar de Raad in verkeert en aan de economische oorlog tussen de landen die gaande is en die tot verslechtering van de mensenrechten in ons prachtige continent kan leiden. Hij sprak de hoop uit dat het bij het verkeerde eind zou hebben en dat de zaken ten goede keren. Maar mocht hij gelijk krijgen dan is het dringend nodig dat de Raad van Europa druk blijft uitoefenen om hem in staat te stellen de kerntaken inzake mensenrechten en rechtsstaat te blijven uitvoeren. Er is de komende jaren veel werk te doen.

Resolutie

Resolutie 1817

3. Het verzoek van het parlement van Marokko tot het verlenen van de status van «partner for democracy» door de Parlementaire Assemblée

Rapport (doc.nr. 12625)

In een rapport van het Political Affairs Committee wordt opgemerkt dat het parlement van Marokko in februari 2010 een officieel verzoek heeft ingediend om de status van «partner voor democratie» van de Assemblée te verkrijgen. Het rapport geeft een overzicht van de institutionele en politieke situatie in Marokko. Het komt tot de conclusie dat het verzoek zowel procedureel als inhoudelijk voldoet aan de vereisten zoals die zijn neergelegd in Regel 60 van het Reglement van Orde van de Assemblée. Het stelt daarom voor Marokko de genoemde status te verlenen. Het rapport benadrukt tegelijkertijd de noodzaak dat Marokko de hervormingen die zijn gericht op het consolideren van democratische veranderingen, op de rechtsstaat en op het respect voor de mensenrechten voorziet en intensiveert. Het preciseert de criteria die daartoe van belang zijn.

Het rapport beveelt de Assemblée aan over twee jaar de stand op te nemen van de voortgang van de uitvoering van de door het Marokkaanse parlement aangegane afspraken en van de politieke en institutionele hervormingen.

Debat

Aan het debat over dit rapport werd van Nederlandse zijde deelgenomen door de leden Elzinga en Arib.

De heer **Elzinga** wees op het feit dat de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa in 2009 de status van Partner for Democracy heeft ingevoerd met het doel om structurele samenwerking met parlementen van buurlanden te organiseren teneinde de kernwaarden van de Raad van Europa te bevorderen. Vandaag zal deze gedachte voor het eerst in praktijk worden gebracht indien besloten wordt deze status aan het Marokkaanse parlement toe te kennen.

Spreker complimenteerde de opsteller van het rapport, de Italiaanse afgevaardigde Volonté, met zijn werk en wees er daarbij op dat het Marokkaanse verzoek het eerste is van vele die waarschijnlijk nog zullen volgen. Intussen is immers al een verzoek ontvangen van de Palestijnse Nationale Raad en het ziet ernaar uit dat soortgelijke verzoeken nog binnenkomen vanuit opkomende democratieën in noordelijk Afrika en het

Midden-Oosten. Sinds 2009 is de wereld in deze regio's erg veranderd. Na de Tunesische revolutie waren we getuige van rebellie tegen het autoritaire bewind in Egypte en sedertdien hebben we hetzelfde gezien in veel andere landen. De Arabische lente is dé gebeurtenis van dit jaar. Deze week zal de Assemblee debatteren over de ontwikkelingen in Tunesië, Libië en Syrië, in de laatste deelsessie zal de Arabische lente op de agenda staan.

In zo'n tijdgewricht zou het partnerschap voor democratie een waardevol instrument kunnen blijken te zijn dat de opkomende democratieën in noordelijk Afrika en het Midden-Oosten goed van pas komt. Dat is niet alleen erkend door de Raad van Europa, maar ook door de EU en zelfs door de Verenigde Naties. Dat betekent dat deze Assemblee een grote verantwoordelijkheid heeft en dat dit partnerschap niet zo maar kan worden toegekend. Het moet leiden tot daadwerkelijke stappen in de ontwikkeling van democratie, rechtsstaat en respect voor mensenrechten. Marokko is nog geen volwassen democratie, zoals het rapport ook schrijft. Het land heeft een functionerend parlement met een pluralistisch partijensysteem, maar veel macht is nog steeds in handen van de Koning. De democratie ontluikt nog maar net en het autoritaire bewind is nog volop onderdeel van de samenleving. Recente beloften moeten nog worden nagekomen. Daarom is het verstandig van de rapporteur dat hij enkele duidelijke voorstellen en wensen heeft voorgelegd aan onze nieuwe partner. Hij stelt voor dat we de ontwikkeling rond de uitvoering van die voorstellen en wensen in de komende 2 jaren nauwlettend volgen. Met het oog op de westelijke Sahara heeft de fractie van Verenigd Europees Links een amendement ingediend. Het verlenen van de status van partner voor democratie is niet het einde, maar het begin van een relatie en de standaard dient voor alle nog binnenkomende verzoeken dezelfde te zijn.

De heer Elzinga deelde mee dat zijn fractie voorstander is van het verlenen van de status aan Marokko. Maar het land zal wel aan de verwachtingen moeten voldoen. De fractie ziet uit naar de structurele deelname aan de activiteiten van de Assemblee en naar de discussie over het aanstaande verzoek van de Palestijns Nationale Raad dat in het najaar wordt verwacht. Als de Assemblee behulpzaam kan zijn bij de ontwikkeling van de democratie in buurlanden door middel van deze nieuwe vorm van samenwerking, dan kan zij zichzelf daarmee feliciteren.

Mevrouw **Arib** merkte ter inleiding van haar bijdrage op dat in dit debat belangrijk is dat goed wordt gekeken naar een aantal zaken die in nauw verband staan met de status van partner voor democratie die het parlement van Marokko op het punt staat te verkrijgen. De roep om verandering in noordelijk Afrika en het Midden-Oosten is niet onopgemerkt gebleven in Marokko. Als het om basale mensenrechten gaat, meer in het bijzonder om de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid, dan valt er nog veel te verbeteren in Marokko. Recent hebben wij allen kunnen lezen over het lot van de Marokkaanse journalist Rachid Nini. Omdat hij journalist is wordt hij nu vastgehouden wegens zijn publicaties waarin hij de Marokkaanse autoriteiten bekritiseert wegens hun hardnekkige corruptie en de staatsveiligheidsdiensten wegens hun gewelddadig optreden, zogenaamd om terrorisme te bestrijden. In zijn gevangenis heeft Nini geen toegang tot schrijfwaren en kan hij niet telefoneren. In een democratie behoort de vrijheid van meningsuiting gerespecteerd te worden evenals het recht op vrije vereniging en alle andere mensenrechten. Een onafhankelijke pers is een belangrijk instrument voor het versterken en ontwikkelen van de democratie.

Mevrouw Arib stelde voorts dat het gewelddadige en harde optreden van de Marokkaanse autoriteiten tegen jongeren naar aanleiding van de verschillende demonstraties in de laatste maanden niet past bij het beleid van een democratische partner die de institutionele en politieke waarden

van een democratische rechtsstaat aanhangt. De onvrede die leeft onder jongeren wordt gevoed door het systeem waarin voorgestelde vernieuwingen tot stilstand zijn gekomen en niet overeenkomen met de werkelijkheid. Een papieren democratie, compleet met parlement, politieke partijen, regering en pers fungeert lang niet altijd zoals het in werkelijkheid zou moeten en kunnen.

Als Marokko serieus genomen wil worden en «democratische partner» van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa wil worden, dan is het noodzakelijk dat het land democratische hervormingen doorvoert, corruptie bestrijdt en de persvrijheid respecteert. Rachid Nini dient te worden vrijgelaten en het geweld tegen demonstranten moet stoppen. Alleen dan kan Marokko een voorbeeld zijn voor andere Arabische landen.

Resolutie

Resolutie 1818

4. Vragen naar aanleiding van een interventie van de President van Oekraïne, de heer Yanukovych

Naar aanleiding van het voorzitterschap van de Raad van Europa dat met ingang van 1 juni 2011 van Turkije overging naar Oekraïne sprak de President van dat land de Assemblée toe.

De heer **Kox** stelde de President de vraag of hij, gegeven zijn woorden over het belang van het EVRM, de recente uitspraak van het Constitutionele Hof van Oekraïne over het uitbannen van het gebruik van de Rode Vlag verenigbaar vindt met de vrije meningsuiting, zoals die wordt gewaarborgd door dat belangrijke verdrag. In de tweede plaats vroeg de heer Kox of Oekraïne werkelijk bij machte is om de blijvende gevaren van de centrale in Chernobyl te bestrijden. Nu, 25 jaar na de explosie, vormen de resten van de centrale nog steeds een groot gevaar voor vele Oekraïense burgers en voor inwoners van de buurlanden. Kan Oekraïne dat zelf of heeft het internationale hulp nodig?

De reactie van President Yanukovych is te vinden in document AS (2011) CR 21, blz. 24.

5. Asielzoekers en vluchtelingen: delen van verantwoordelijkheden in Europa; het op zee onderscheppen en redden van asielzoekers, vluchtelingen en irreguliere migranten

Rapporten (doc.nrs. 12630 en 12628)

Het Committee on Migration, Refugees and Population heeft twee rapporten gepresenteerd over asielzoekers, vluchtelingen en irreguliere migranten.

In het eerste (12630) rapport wordt erop gewezen dat onder het VN-verdrag inzake de Status van Vluchtelingen van 1951 asiel een zware last legt op de schouders van bepaalde landen en dat oplossingen niet kunnen worden gevonden zonder internationale samenwerking. De komst per boot van grote aantallen mensen naar de Europese kusten in de afgelopen 10 jaar heeft nieuwe problemen met zich mee gebracht, niet alleen op het gebied van de opvang, maar ook op het gebied van afhandeling van asielverzoeken, herhuisvesting, plaatsing en terugzending. De komst van mensen als gevolg van recente conflicten in noordelijk Afrika heeft het vraagstuk van gedeelde verantwoordelijkheid, met name voor wat betreft Griekenland, Italië en Malta, opnieuw in de schijnwerpers geplaatst.

Paradoxaal genoeg is het aantal asielaanvragen in Europa niet onoverkomelijk, zelfs nu bijvoorbeeld in het geval van Malta de stroom meer

voelbaar is. Het vraagstuk als zodanig zorgt echter voor spanningen binnen Europa met «frontlijn staten» die pleiten voor het delen van de verantwoordelijkheid. Het zgn. Dublin-systeem, dat verondersteld wordt de verantwoordelijkheden voor de afhandeling van asielaanvragen te regelen, is dringend aan herziening toe. De lidstaten van de Raad van Europa dienen meer solidariteit te tonen met de «frontlijn-staten» en zij moeten er bij de EU op aandringen aan staten die onder druk staan meer steun te geven, met name in de vorm van financiering en de inzet van het grenscontrole agentschap Frontex alsmede het onlangs opgerichte European Asylum Support Office. De EU zou ook klaar moeten staan om informatie te delen en steun te geven aan Europese landen, niet-lidstaten van de EU, ten aanzien van zaken die van belang zijn bij de behandeling van gemengde stromen van migranten, asielzoekers en vluchtelingen. Het tweede rapport (12628) stelt vast dat, terwijl Europa moeite heeft om te gaan met de relatief grote aantallen gemengde stromen van migranten die vanuit noordelijk Afrika per boot via Italië, Malta, Griekenland en Cyprus Europa binnenkomen, de bewaking van de zuidelijke grenzen een regionale prioriteit is geworden. De bootpassagiers worden vaak vervoerd in niet zeewaardige scheepjes in totale afhankelijkheid van onscrupuleuze vervoerders; er hebben zich al veel ongelukken voorgedaan. De commissie spreekt opnieuw haar diepe bezorgdheid uit over een aantal maatregelen dat is genomen om op te treden tegen de wanhopige bootmigranten. Soms worden ze teruggestuurd naar het land van herkomst, waarmee het alom gevestigde beginsel van «non-refoulement» weer ter sprake komt, en klaarblijkelijk bestaan er verschillende ideeën over de vereisten die tezamen uitmaken of sprake is van een «place of safety» waar diegenen die zijn gered naar toe moeten worden gebracht. Zelfs gezamenlijke operaties die worden uitgevoerd door het grenscontrole agentschap van de EU, Frontex, hebben niet alle toereikende garanties dat de mensenrechten volledig gerespecteerd worden. Uiteindelijk worden de landen aan de zuidgrenzen van de EU geconfronteerd met een onevenredig zware taak om te gaan met deze mensenstromen, hetgeen niet fair is. Staten hebben een duidelijke morele en wettelijke plicht om mensen in nood te helpen, maar daarnaast moeten zij het internationale recht nauwgezet toepassen bij hun aanpak van deze migratiestromen. Dat betekent dat zij die zijn opgepakt menselijk dienen te worden behandeld en de kans krijgen om internationale bescherming te zoeken als dat nodig is en dat opsluiting tot een minimum wordt beperkt. Het personeel van Frontex moet voldoende worden opgeleid in al deze zaken en de internationale gemeenschap moet op een meer consistente wijze omschrijven hoe het toepasselijke maritieme recht precies moet worden toegepast.

Debat

Rapport 12628 werd verdedigd door mevrouw **Strik** die haar Spaanse collega Díaz Tejera verving. Mevrouw Strik merkte op dat de heer Díaz Tejera bij het schrijven van dit rapport waarschijnlijk niet heeft kunnen vermoeden hoe actueel het nu is. Opnieuw staan vele die per boot hun land ontvluchten in de schijnwerper. De Arabische lente, meer in het bijzonder het voortgaande conflict in Libië, heeft velen de weg en de zee op gedreven. Ongeveer 1 mln. mensen zijn gevlucht uit Libië; de meesten van hen vonden een toevluchtsoord in de buurlanden. Ongeveer 18 000 van die 1 mln. mensen zijn richting Europa gegaan waarbij zij hun leven aan boord van niet zeewaardige bootjes op het spel zetten. Enkele honderden van hen, onder wie veel vrouwen en kinderen, hebben daarbij inderdaad het leven verloren in de Middellandse Zee. Bijzondere aandacht moet uitgaan naar de migranten uit de Sub-Sahara die vast kwamen te zitten in Libië omdat Berlusconi met Gadaffi had afgesproken dat Libië migranten die naar Italië wilden vluchten zou

tegenhouden in ruil voor € 5 mrd. De migranten waren niet veilig in Libië, maar Italië en de EU bekommerden zich niet om hen. Op dit moment zijn de vluchtelingen uit de door oorlog verscheurde landen in Afrika nog minder veilig in Libië omdat zij van verschillende kanten worden aangevallen. Zij worden enerzijds opgejaagd door Libische burgers die hen ervan verdenken huurlingen van Gadaffi te zijn, anderzijds door Gadaffi zelf die hen dwingt een gevaarlijke tocht over zee naar Lampedusa te maken. Nota bene enkele dagen vóór de Wereld Vluchtelingen dag ondertekende de Italiaanse minister van Buitenlandse Zaken een zelfde overeenkomst met de overgangsraad in Libië als met Gadaffi werd gesloten. Het is voor iedereen duidelijk dat die raad geen effectieve bescherming aan zijn eigen mensen kan bieden, laat staan aan de vluchtelingen van de oorlog die in Libië woedt. De NAVO heeft acties uitgevoerd op grond van zijn verantwoordelijkheid om Libische burgers te beschermen. Wie neemt verantwoordelijkheid voor de vluchtelingen? De EU zou niet alleen de overeenkomst tussen Italië en de Libische rebellen moeten veroordelen, maar zou zich solidair met Italië moeten tonen door de op zee gestrande vluchtelingen op te nemen. Dat is de enige manier waarop de EU haar solidariteit met de buurlanden van Libië kan tonen, hetgeen des te meer cruciaal is gezien de opvang van Afrikaanse vluchtelingen die vastzitten in de kampen in Tunesië.

Mevrouw Strik wees er vervolgens op dat in de afgelopen maanden ongeveer 1 500 migranten het leven hebben verloren in de Middellandse Zee; het lot van velen van hen was te voorkomen geweest. Het was immers bekend dat de vluchtelingen gedwongen werden de reis te maken in onveilige boten, dus zij hadden onmiddellijk kunnen worden opgepikt. Als we dat niet vanaf het land doen door ze te evacueren, dan kunnen we hen opvangen voor de kust van Afrika. We moeten niet wachten tot deze mensen gered moeten worden want dan is het te laat.

Maar zelfs als bekend is dat er mensen in gevaar zijn of dringend hulp nodig hebben, kan dat niet voldoende blijken te zijn. Wij allen hebben gehoord van de tragische dood van 61 migranten die, nadat zij een week op het water hadden rondgedobberd, van honger omkwamen op zee. Kustwachten waren op de hoogte, militaire schepen voeren langs, een helikopter dropte water en brood, maar niemand hielp deze mensen werkelijk. Mevrouw Strik zei de oproep van de President van de Parlementaire Assemblee tot het instellen van een diepgaand onderzoek dan ook voluit te steunen. De Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties heeft zich vorige week geschaard achter een resolutie van deze Assemblee waarin wordt gesteld dat een grondig onderzoek naar het antwoord op de vraag wie in deze zaak verantwoordelijk was of waren. Mensen of organisaties moeten aansprakelijk gehouden kunnen worden indien zij wegstijgen als iemand voor zijn leven vecht.

Spreekster wees op het feit dat het rapport niet alleen handelt over de meest recente ontwikkelingen. Zinkende boten en mensen die tijdens de vlucht naar Europa verdrinken zijn geen nieuw fenomeen. Het geeft aan dat dit de enige manier voor hen is om Europa binnen te komen. Zij gaan daarvoor op zoek naar smokkelnetwerken en in sommige gevallen vallen ze ten prooi aan mensenhandelaren. Het rapport geeft de juridische uitdagingen weer waarvoor wij ons gesteld zien en geeft concrete voorbeelden. Die voorbeelden zijn niet bedoeld als kritiek op sommige landen, maar worden gegeven om de kern van het rapport te illustreren. Over wie spreken wij eigenlijk? Mevrouw Strik zei te benadrukken dat de rapporten spreken over mensen die zo wanhopig zijn dat ze hun eigen land verlaten en zich op reis begeven, vaak met kleine kinderen, onder schrijnende en vaak zeer gevaarlijke omstandigheden. Dat moeten we ons goed realiseren omdat, zoals ook de President van de Assemblee onlangs in één van zijn persverklaringen opmerkte «iedere dood van een bootvluchteling er één te veel is». Wij hebben het bovendien over een gemengde groep van mensen: vluchtelingen, economische migranten,

slachtoffers van mensenhandel en mensen die in aanmerking komen voor aanvullende bescherming. Dat is belangrijk omdat deze verschillen bepalend zijn voor de acties die wij moeten nemen. Wij spreken ook over het feit dat sommige staten, om evidente redenen, meer te maken hebben met migratiedruk dan andere als het gaat om het redden van mensen op zee.

De Assemblee heeft altijd het recht van staten om de eigen grenzen te controleren erkend. Maar tegelijkertijd benadrukken we dat ze dat moeten doen op een manier die recht doet aan hun internationale verplichtingen. In dat verband moet worden genoemd de verplichting om mensen die op zee in nood verkeren op te sporen en te redden, zelfs buiten de eigen territoriale wateren. Ook is er de verplichting om mensen te beschermen tegen vervolging in andere staten door af te zien van deportatie of uitzetting en door hen een passende legale verblijfplaats te bieden.

Het onderhavige rapport beschrijft, zo vervolgde spreekster, de relevante internationale maritieme wetgeving in samenhang met de internationale regelgeving inzake mensenrechten. Doel is duidelijk te maken welke de internationaalrechtelijke verplichtingen van staten zijn wanneer zij onderscheppingsacties op zee uitvoeren. Wij beschikken over alle noodzakelijke internationale verplichtingen, maar we lijken niet in staat om die te gebruiken om levens te redden. Haar bevindingen samenvattend stelde mevrouw Strik dat staten in alle gevallen waarin zij rechtsmacht uitoefenen over opgebrachte schepen en personen zij zich moeten houden aan de internationale verplichtingen die voortvloeien uit de mensenrechten, inclusief de bescherming die samenhangt met het beginsel van niet-terugzending. Ook moeten de geredde personen op een veilige plaats aan land worden gebracht.

Met betrekking tot de activiteiten van Frontex zei mevrouw Strik tot haar vreugde een trend te bespeuren waarbij het mensenrechtenperspectief beter in beeld komt. Dat is uiteraard erg welkom, maar het is nog niet voldoende en moet dus worden doorgezet. Frontex moet ook de transparantie van haar werkwijze verhogen en afzien van het afschrikken van boten met vluchtelingen door voor de Afrikaanse kust te varen. Het rapport toont aan dat er geen gebrek is aan relevante normen. Zij moeten alleen worden toegepast op een geharmoniseerde en consistente manier. Het rapport bevat alle eerder gedane suggesties die bij aanvaarding van de resolutie ertoe kunnen leiden dat we in het vervolg niet meer hoeven te spreken over het verlies van levens doordat staten hun verantwoordelijkheid uit hoofde van hun internationale verplichtingen niet hebben genomen.

Resoluties

Resolutie 1820

Resolutie 1821

Aanbeveling 1974

6. Hervorming van de Parlementaire Assemblee

Rapport (doc.nr. 12627)

Door een speciaal daartoe ingestelde commissie, onder voorzitterschap van de Franse afgevaardigde Mignon, zijn voorstellen tot hervorming van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa ontwikkeld. Deze commissie heeft haar rapport aan de Assemblee gepresenteerd. Ter inleiding constateert het rapport dat de Parlementaire Assemblee een unieke interparlementaire vergadering is die trots kan zijn op datgene wat zij in de afgelopen 60 jaren heeft bereikt.

Op basis van haar huidige omgeving en haar missie beoogt de hervorming van de Assemblee haar politieke relevantie en effectiviteit te versterken, haar zichtbaarheid te vergroten en de participatie van haar leden te verbeteren; tegelijkertijd wordt ernaar gestreefd de interactie

tussen de Assemblee en de nationale parlementen krachtiger te maken. Ook dient de interparlementaire samenwerking, inclusief die met het Europese Parlement, te worden verbeterd.

De leden van de Parlementaire Assemblee worden daarom uitgenodigd over een samenstel van maatregelen, variërend van politieke acties, die een andere werkmethode vergen zonder aanpassing van de regels tot wijzigingen van werkmethoden en structuren die wel een aanpassing van het Reglement van Orde vereisen, te beraadslagen en te besluiten.

Debat

Van Nederlandse zijde werd aan het debat over dit rapport deelgenomen door de heer **Kox**, die het woord voerde namens de fractie van Verenigd Europees Links. Deze spreker herinnerde aan de woorden die de secretaris-generaal van de Raad van Europa eerder op de dag had uitgesproken over de Raad van Europa, die hij toen «één van de leidende Europese organisaties» noemde. Mahatma Gandhi zou hebben gezegd: «Dat zou een goed idee zijn». En inderdaad zou het dat zijn, maar de werkelijkheid is toch anders. Zie de Europese media en neem waar hoe weinig zij rapporteren over de idealen, de ideeën en de activiteiten van de Raad van Europa. De heer Kox zei zich ervan bewust te zijn van dat voormalig President Martinez placht te zeggen dat we geen krantenkoppen, maar geschiedenis moeten maken. Maar spreker zei toch meer in de lijn van zijn eigen voorganger Jaakko Laakso te willen blijven die altijd zei dat we geschiedenis én krantenkoppen moeten maken. Om dat doel te bereiken is hervorming nodig; hervorming van de organisatie als zodanig en hervorming van deze Assemblee.

De heer Kox stelde dat men zich bij de discussie over dit rapport moet realiseren dat, welke wijziging in de structuur ook wordt ingevoerd, een wijziging van cultuur veel belangrijker is. Een Raad van Europa, die eens was bedoeld om nieuwe oorlogen in Europa te voorkomen en om vrede en welvaart langs de lijnen van democratie, mensenrechten en rechtsstaat te waarborgen, kan alleen dan functioneren als mensen, politici en regeringen in Europese landen de opvatting delen dat we ons allen serieus houden aan wat de enige echte Europese grondwet – het EVRM samen met het Europees Sociaal Handvest – kan worden genoemd. Als we een overeenkomst in Europa hadden dat de rechten en verplichtingen die in deze twee verdragen worden genoemd leidend zouden zijn voor ons allen – burgers, politici en regeringen – dan zouden we een veel beter, democratischer en socialer Europa hebben dan we nu hebben. Dan zouden we ook een beter bekende en meer relevante Raad van Europa hebben als onze leidende organisatie. Deze Assemblee zou dan ook een belangrijker rol spelen als parlementaire dimensie van een op waarden georiënteerde Pan-Europese samenwerking.

De werkelijkheid wijkt nogal af van wat wij prediken en dat heeft naar de mening van de fractie van Verenigd Europees Links te maken met het feit dat er een gat gaapt tussen de woorden van het EVRM en het dagelijkse beleid van de meeste van onze landen. Terwijl we oproepen tot respect voor de mensenrechten worden ze dag in dag uitgeschonden zoals duidelijk blijkt uit de enorme hoeveelheid werk van het EHRM. Terwijl we de democratie verkondigen worden steeds meer belangrijke beslissingen genomen niet door gekozen parlementen, maar door grote ondernemingen en het grootkapitaal. Als regeringsleiders in het weekend vergaderen sluiten ze hun overleg altijd af met het uitspreken van de hoop dat de almachtige financiële markten op maandag positief op hun beslissingen zullen reageren. Zo lang die cultuur voortgaat zullen veranderingen in de structuur van de Raad van Europa en van deze Assemblee ons niet helpen om geschiedenis te maken.

Het is, zo vervolgde de heer Kox, niettemin wijs de organisatie en de Assemblee te moderniseren en daarom ondersteunt de fractie van Verenigd Europees Links de meeste voorstellen van de ad hoc commissie.

Zij vraagt de Assemblee evenwel te luisteren naar de geluiden uit de commissies die voorstellen om het Committee on Economic Affairs and Development samen te laten gaan met het Committee on the Environment, Agriculture and Local and Regional Affairs maar zonder daar ook het Social, Health and Family Affairs Committee aan te koppelen.

Resolutie

Resolutie 1822

7. De stand van de mensenrechten in Europa

Rapporten (doc.nrs. 12 636 en 12632)

Namens het Committee on Legal Affairs and Human Rights is een rapport aan de Assemblee voorgelegd getiteld «National parliaments: guarantors of human rights in Europe» terwijl door het Social, Health and Family Affairs Committee een rapport met de naam «The role of parliaments in the consolidation and development of social rights in Europe is gepresenteerd.

In het eerstgenoemde rapport wordt gesteld dat alle onderdelen van de staat (de uitvoerende macht, de wetgevende macht en de rechterlijke macht) gehouden zijn het respect voor de mensenrechten te waarborgen. Nationale parlementen worden in dit verband vaak over het hoofd gezien. Zij zijn echter de sleutel tot een effectieve invoering van internationale normen van mensenrechten op het nationale niveau en zij verkeren in de uitnemende positie om mensenrechten te beschermen door middel van wetgeving aangezien zij een rol hebben in de ratificatie van internationale mensenrechtenverdragen. Zij zien toe op de prompte en effectieve uitvoering van de uitspraken van het EHRM door hun regeringen, zij onderhouden contacten met nationale mensenrechteninstellingen en zij bevorderen de totstandkoming van een goed gewortelde mensenrechtencultuur. Het rapport onderzoekt hoe parlementen hun mogelijkheden op deze terreinen beter kunnen inzetten en stelt basisbeginselen voor die de parlementen van de lidstaten van de Raad van Europa moeten respecteren.

Nationale parlementen dienen te zorgen voor adequate parlementaire structuren waarmee het toezicht op de nakoming van internationale mensenrechtenverplichtingen wordt verzekerd, waar mogelijk door toegewijde mensenrechtencommissies met welomschreven en in de wet vastgelegde taken.

In het twee rapport wordt de rol van parlementen in hun wetgevende, vertegenwoordigende en controlerende taken geanalyseerd en wordt nagegaan hoe parlementen het overheidsbeleid kunnen en zouden kunnen beïnvloeden om er voor te zorgen dat voortgang wordt gemaakt met de invoering van sociale rechten. Het versterken van bestaande sociale rechten en het ontwikkelen van nieuwe vereist substantiële parlementaire betrokkenheid door middel van de bestaande parlementaire netwerken en internationale organisaties, om te beginnen met de Parlementaire Assemblee op het Europese niveau tot aan de Inter-Parlementaire Unie op wereldniveau.

Debat

Aan het debat over de beide rapporten is deelgenomen door mevrouw **Bemelmans-Vidéc**, die het woord voerde namens de fractie van de Europese Volks Partij. Zij complimenteerde de rapporteurs, de heer Pourgourides en mevrouw Ohlsson met hun rapporten die op het juiste moment zijn gepresenteerd. Deze rapporten benadrukken nog eens de cruciale rol van parlementariërs, vooral de parlementariërs in deze Assemblee, gegeven hun dubbelrol, hier en thuis.

De eerste regels in de samenvatting van het rapport over de rol van nationale parlementen als borgen van mensenrechten in Europa stellen dat alle onderdelen van de staatsmacht – de uitvoerende, de wetgevende en de rechtsprekende – gehouden zijn om het respect voor de mensenrechten te waarborgen. Het is daarbij van cruciaal belang dat het debat tussen deze staatsmachten over elkaars rol op een respectvolle manier wordt gevoerd. Dat is de essentie van de idee van de trias politica – ieder dient zijn eigen rol te spelen en ieder is onmisbaar bij het beschermen van mensenrechten, zoals de geschiedenis ons op zo tragische wijze heeft laten zien. Het baat daarom niet als politici opvattingen over rechtbanken uitspreken zonder zelfs de feiten op een rijtje te hebben.

De beide rapporten geven een grondig en volledig overzicht van huidige en potentiële «good practices» in verschillende staten, die kunnen dienen als model voor andere staten bij het ontwerpen van een effectieve parlementaire rol, door de relevante structuren en procedures op orde te hebben en door het tot stand brengen van een wijdverbreide mensenrechtencultuur. Wil een mensenrechtenbeleid werkelijk geïnstitutionaliseerd raken, dan kan het één niet zonder het ander.

Laten we terug gaan naar Interlaken en Izmir en de essentiële benadering in de twee verklaringen van het beginsel van subsidiariteit. In essentie betekent het beginsel van subsidiariteit dat schendingen van mensenrechten dienen te worden voorkomen. De succesvolle uitvoering van het subsidiariteitsbeginsel doet het meest recht aan zowel het respect voor de nationale soevereiniteit als aan de bevordering van mensenrechten. Dat brengt ook een sterkere rol voor parlementariërs met zich mee, zoals President Cavusoglu in zijn speech in Izmir heeft benadrukt.

Mevrouw Bemelmans-Videc zei haar laatste bijdrage aan het plenaire debat in deze Assemblee te willen beëindigen met het uiten van grote waardering voor de rapporteur, de heer Pourgourides, die gedurende vele jaren een vastberaden voorvechter van de mensenrechten is geweest. Zij wenste hem oprecht te danken voor zijn nooit aflatende steun voor de waarden die de Raad van Europa zo na aan het hart liggen, vooral in moeilijke tijden waarin de boodschap die men moet afgeven niet bepaald populair is. Spreekster zei te weten dat dit grote respect door velen in de Assemblee wordt gedeeld.

De Voorzitter van de vergadering deelde mee bij gelegenheid van deze laatste speech van mevrouw Bemelmans-Videc haar graag te willen danken voor de jaren waarin zij hier met zoveel leden van de Assemblee heeft samengewerkt, in het bijzonder in haar hoedanigheid van lid en voorzitter van de sub-commissie voor de Verkiezing van Rechters bij het EHRM. De dankwoorden van mevrouw Bemelmans-Videc aan het adres van de heer Pourgourides zei de voorzitter graag te willen retourneren aan mevrouw Bemelmans-Videc voor haar grote bijdrage in de afgelopen 8 jaar.

8. De politieke en humanitaire gevolgen van de situatie in Syrië en Libië; actualiteitsdebat

De recente ontwikkelingen in Syrië en Libië vormden voor de Assemblee aanleiding op maandag 20 juni 2011 te besluiten een debat te wijden aan de politieke en humanitaire gevolgen ervan in die landen.

De heer **Kox** nam namens de fractie van Verenigd Europees Links aan het debat deel. Hij merkte ter inleiding op dat het niet eenvoudig is hoogte te krijgen van de humanitaire en politieke gevolgen van wat er gaande is in Syrië en Libië. De autoritaire regimes van beide landen laten geen waarnemers of journalisten toe tot de gebieden die onder hun controle staan. Niettemin is het duidelijk dat wegens het geweld in beide landen duizenden vluchtelingen hun toevlucht zoeken buiten hun land. Alleen al vandaag staken honderden Syrische burgers de Syrisch-Turkse grens over nadat het Syrische leger vanochtend vroeg het grensgebied nabij Khirbet

el Jouz was binnengetrokken. Sedert het begin van de rebellie vóór democratie en tegen het regime van President Assad, hebben duizenden Syriërs besloten

hun toevlucht te zoeken in Turkije. Spreker zei de bereidheid van de Turkse autoriteiten en de hulpacties van de Turkse Rode Halve Maan jegens de vluchtelingen toe te juichen.

In Libië hebben honderdduizenden burgers hun huis en hun land moeten verlaten en de grenzen met Tunesië en Egypte over moeten steken. Ook de solidariteit van het volk en de autoriteiten van zowel Tunesië als Egypte die hulp boden bij deze grote humanitaire ramp verdient alle lof. Wij zouden onze regeringen moeten vragen na te gaan hoe onze landen Tunesië, Egypte en Turkije behulpzaam zouden kunnen zijn. Europa zou opvang moet bieden aan hen die hun landen waar zoveel onlusten plaatsvinden moeten verlaten.

Wij weten dat in zowel Libië als Syrië duizenden burgers gearresteerd zijn en wij hebben, dankzij goed werk van Al-Jazeera, voldoende bewijs dat velen van hen bruto worden gemarteld of onderworpen worden aan vernederende behandelingen. In de afgelopen maanden hebben vele dappere burgers van Libië en Syrië hun wens tot democratisering van hun landen met hun leven betaald. Wij zijn al deze dappere vrouwen en mannen, van wie velen jongeren zijn, diep respect verschuldigd.

De Veiligheidsraad van de VN heeft de internationale gemeenschap gemachtigd om in Libië de Libische burgers met alle middelen te beschermen. Het was en is duidelijk dat Libische burgers bescherming nodig hebben. Maar wat aanvankelijk een poging leek om die bescherming tegen de schandelijke luchtaanvallen van Gadaffi's luchtmacht te garanderen is nu veranderd in een dagelijkse serie luchtaanvallen op allerlei soorten doelen in Libië door de NAVO. We weten nu dat ook onschuldige burgers bij deze luchtaanvallen omkomen. Die pijnlijke ontwikkeling heeft recentelijk geleid tot noodoproepen van zowel de Arabische Liga als de Italiaanse regering om deze luchtaanvallen te stoppen en te komen tot een staakt het vuren omdat ze niet – of niet langer – worden gezien als een duurzame oplossing van de crisis in Libië. De heer Kox deed mee dat zijn fractie de oproep tot een onmiddellijk staakt het vuren, onder internationaal toezicht, steunt. De fractie van Verenigd Europees Links steunt ook een onderzoek door het Internationaal Strafhof naar mogelijke misdrijven tegen de menselijkheid door het regime van Gadaffi.

Militaire interventie in Syrië vanuit het buitenland is tot nu toe niet overwogen. Niettemin beschuldigt President Assad de internationale gemeenschap ervan een oorlog tegen zijn regime te willen beginnen. Hij noemt zijn burgers criminelen, oplichters, verraders en spionnen die buitenlandse machten helpen zijn regime omver te werpen. Diegenen die gedacht mochten hebben dat de familie Assad nu de werkelijkheid onder ogen ziet moeten nu toegeven dat het Syrische regime het contact met de werkelijkheid heeft verloren en in een fantasiewereld leeft. Die wereld echter is wel verantwoordelijk voor de nachtmerrie waarin miljoenen Syriërs nu moeten leven. Desalniettemin coördineren door geheel Syrië lokale en regionale comités hun strijd voor democratie en tegen de schandelijke tirannie steeds beter. Gelukkig krijgen zij ook steeds meer steun van solidariteitsbewegingen buiten Syrië; die bewegingen moeten wij eveneens complimenteren. In zijn contacten met vertegenwoordigers van het Syrische verzet zei de heer Kox te hebben begrepen hoe belangrijk het voor ze is dat ze deze signalen van internationale solidariteit ontvangen. Misschien zou de Assemblee de verschillende steuncomités kunnen helpen bij het ontwikkelen van de beste structuur voor internationale samenwerking en steun.

De heer Kox vervolgde zijn betoog met een oproep aan de regimes van zowel Syrië als Libië om enerzijds internationale waarnemers en journalisten toe te laten om de wereldgemeenschap te informeren over

wat op dit ogenblik gaande is en anderzijds om internationale humanitaire hulp-organisaties toe te laten om al die burgers die slachtoffer zijn van het voortgaande geweld in hun land te helpen.

In oktober zal de Assemblee zich opnieuw buigen over de ontwikkelingen in de Arabische wereld op basis van een rapport van afgevaardigde Gardetto uit Monaco. Intussen kan er veel gebeuren. Daarom verzocht de heer Kox de President van de Assemblee om, samen met anderen en vertegenwoordigers van internationale organisaties indien dat nodig is te reageren op nieuwe ontwikkelingen in de Arabische wereld in het algemeen en in Libië en Syrië in het bijzonder. Hoe eerder het leed in deze landen stopt, hoe eerder de democratie er kan verrijzen.

De waarnemend voorzitter van de delegatie,
K.G. de Vries

De griffier van de delegatie,
Nieuwenhuizen